

Vertel geen sprookjes over sprookjes...

1 november 1993

Auteur: Luc Vercammen

Volume: 23

Nummer: 2

Pagina's: 19-21

Documenten

- [vonk_jrg23_016.pdf](#)

vertel geen sprookjes over sprookjes luc vercammen sprookjes vormen voor leerlingen een bekend genre en daarom werken zij er door gaans graag mee bovendien zijn het universele teksten die heel wat ruimte bieden voor vergelijkende tekststudie dit artikel wil enige achtergrond en een aantal werk vormen voorstellen die gehanteerd kunnen worden om dit genre in de les te behan delen zo n lessenreeks sluit aan bij de leerinhoud literatuur waar het sprookje als soort verhaal bestudeerd kan worden daarnaast kan je dit genre opnemen in een lessenreeks over de romantiek een stijlrichting die m i prima aansluit bij de leefwe reld van leerlingen van het vierde jaar het sprookje als genre n een eerste fase kan je met leer een noodsituatie of hij zij wordt belast met lingen praten over hun ervaringen een taak het middendeel bestaat uit het met sprookjes vond je het heerlijk of vervullen van een opdracht of het worstelen heb je er nare herinneringen aan met de noodsituatie in het slot wacht er overgehouden waarom zijn een beloning voor de hoofdpersoon en sprookjes voor jou boeiend zijn dit hij zij is dan ook volkomen gelukkig de wel verhalen voor kinderen kan je nu nog karaktertekening is ongenueanceerd dicho genieten van sprookjes wie zou er van tomisch de zinsbouw is doorgaans vrij avond mee willen gaan naar een walt eenvoudig met enkelvoudige zinnen of disney versie van een of ander sprookje nevenschikkende verbanden de openings aansluitend hierop laat ik leerlingen een en slotzin bestaat vaak uit een formule in overbekend sprookje uit de grimm reeks sprookjes tref je veel herhalingen aan veel navertellen dit leidt meestal al tot heftige dingen gebeuren tot drie keer discussies over de juiste versie meteen ligt het materiaal op tafel om het genre door anderzijds onderscheiden sprookjes zich leerlingen te laten omschrijven aan de van andere verhalen door hun inhoud hand van gerichte open vragen slagen de voorop staat de ongebreidelde fantasie in leerlingen er zelf in om de voornaamste een verhaal met plaats noch tijdsaandui kenmerken af te leiden ding maar het gaat eigenlijk over een ver smelting van realiteit en bovennatuurlijkheid enerzijds dragen sprookjes een aantal for de ethische laag bevat steeds een strijd mele kenmerken bij de aanvang van het tussen goed en kwaad waarbij het goede sprookje

bevindt de hoofdpersoon zich in op het einde steevast de bovenhand haalt nov dec 1993 nummer 2 23e jaargang n i 20 zeker in die sprookjes die door de handen over een kus en in 1833 wordt zij slechts van de romantici gegaan zijn met een kus beroerd raponsje krijgt s nachts bezoek van een prins en hoe kan dat nu zij raakt zwanger in de grimm ver verschillende versies van 4 sie wordt deze passage geschrapt in de sprookjes latere uitgaven van grimm worden de hel dinnen als- maar jonger ontluikende meisjes jacob en wilhelm grimm waren verwoede worden dan spelende kinderen op deze verzamelaars en zij contamineerden ver plaats kan je de leerlingen voorleggen of er schillende versies tot een verhaal dat het nu wel openlijk over seksualiteit kan gepraat best beantwoordde aan hun smaak de sti worden listische bewerking blijkt uit de verschillende versies van de kikkerkoning zie ehbo bij 2 de sprookjes werden soms in een religi lage 4 die door de leerlingen besproken eus kader geplaatst sprookjeshelden ver kunnen worden de gebroeders grimm wijzen plots naar god en de illustraties gie kenden een toenemende over- matige ten een christelijk sausje over de verhalen belangstelling voor het detail zij brachten een psychologische motivering aan en 3 maatschappij kritische passages werden romantiseerden de volkssprookjes weggelaten in de dood als peter weigert een man god als peter omdat die de rijken in de ongeschminkte grimm van reet rijker en de armen armer maakt in de 1983 vind je de oerversie van een veertigtal sprookjesverzamelingen van grimm wordt sprookjes die teruggevonden werd op basis er een zin aan toe gevoegd dat zei de van het olenbergse handschri ft zo n oer man omdat hij niet wist hoe wijs god rijk versie laat toe de literaire pres- tatie van de dom en armoede verdeelt kortom die grimms te verduidelijken en biedt de moge man is gek aldus de heersende moraal lijkheid om aan vergelijk- ende tekststudie te doen waardoor de sentimentalisering infan 4 tenslo tte werden de volkssprookjes aan tilisering en ideologisering nog beter naar gepast aan de burgerlijke moraal zo wordt voren komt zo kan je een geschminkte en het respect voor orde de onderwerping een ongeschminkte uitgave van aan autoriteit de bevestiging van de rollen sneeuwitje met de leerlingen bespreken patronen en het aanvaarden van wreedhe zie bijlage 1 wat blijkt de stiefmoeder den in de verf gezet niet toevallig golden was eigenlijk een moeder het verhaal de sprookjes van grimm als aanbevolen speelt zich af in engeland sneeuwitje kinderliteratuur tij- dens het nazi regime wordt op een magische wijze tot leven geroepen en de konin- gin wordt op het sprookjes worden op deze manier verhalen einde doodgemarteld die sterk maatschappij bevestigend wer ken de grenzen van goed en kwaad wor al- gemeen kan gesteld worden dat de den afgebakend en met de christelijke ideo volkssprookjes tijdens de romantiek aange logie geloven sprookjes in de mens die altijd past werden aan een burgerlijk christelijke gered kan worden de sprookjes beva tten moraal het bijschaven gebeurde op vier zeker ook tal van archetypische waarden vlakken zie van reet 1983 zoals geborgenheid jaloezie angst zelfge noegzaamheid hebzucht sprookjes 1 de sprookjes werden gedeseksualiseerd gaan nu socialiserend werken en worden erotische verwijzingen werden geschrapt of dus echte verhaaltjes voor kinderen vervangen doornroosje wordt in de uitgave volkssprookjes daarentegen waren leuke van 1812 openlijk gekust in 1819 gaat het en vaak ondeugende vertelsels voor vol mn i 23e jaargang nummer 2 nov dec

1993 wassenen die maatschappij kritische en gen en het lichaam hier probeert ze als emancipatorische elementen beva tt en in onrijpe vrouw die nog niet toe is aan seksu sprookjes kan de gewone man het met aliteit het gevaar te ontlopen haar nieuws behulp van feeen kabouters en tovenaars gierigheid en haar onbewuste verlangens opnemen tegen de feodale gezagsdragers brengen haar in moeilijkheden en ze wordt door de wolf opgegeten bij grimm wordt sprookjes bieden nog andere mogelijke het meisje door de jager de beschermende den voor vergelijkende tekststudie zo kan vaderfiguur uit de maag van de wolf gered je blauwbaard van perrault vergelijken met zij maakt als het ware een tweede geboorte vlerkens vogel van grimm zie ehbo mee een loutering die haar klaar maakt leerlingen kunnen zo ontdekken hoe elke voor een verdere stap in haar groeiproces verzamelaar herschrijft vanuit zijn tijds kader een volkssprookje kan ook vergeleken worden met een cultuursprookje zo kom je tot wreedheid in sprookjes een volkskundige benadering waarbij het onderzoek zich toespitst op het verband nog een andere invalshoek om sprookjes te tussen een sprookje en de volksgemeen bespreken zijn de gruwelelementen die in schap waaruit het afkomstig is de stelregel haast elk sprookje voorkomen het is geen tekst zonder context wordt op die bekend dat sommige kinderen nachtmer manier uitgewerkt en aangetoond ries hebben n a v sprookjes bij een rond vraag in de klas zijn er altijd wel een paar leerlingen die dit bevestigen op de keper de psycho analytische beschouwd zijn het ook wel echt vreselijke benaering dingen die verteld worden kinderen worden opgegeten achtergelaten of weggetoverd voor leerlingen is het vaak een hele ontdek hulsens 1980 benadert dit probleem op king dat een literaire tekst veel meer drie manieren inhoudt dan wat er staat zo zijn sprookjes uitingen van de fantasiewereld van de mens voorstanders van wreedheden schuiven de waarin hij bewust of onbewust zijn ver katharsistheorie naar voren door de langens conflicten en problemen projec sprookjes zuivert het kind zich van allerlei teert het verlangen naar en de vragen rond onbewuste haatgevoelens zoals afgunst seksualiteit die je aantre ft in sprookjes slui enzovoort kinderen houden vaak van grie ten sterk aan bij de leefwereld van jongeren zelen het zijn juist de gruwelelementen die roodkapje kan psycho analytisch geduid ze graag horen worden als een uiting van ontluikende sek tegensanders vrezen met de imitatietheo sualiteit bijvoorbeeld de versie van perrault rie dat kinderen de wreedheden uit sprook zie bijlage 2 dit sprookje biedt het voor jes zullen nabootsen of als vanzelfsprekend deel dat het bekend is bij leerlingen aanvaarden in de pers tref je inderdaad af en toe een bericht aan over een tragisch in deze interpretatie zie van mol verwijst ongeval waarbij kinderen een sprookje al te het rode kapje naar seksuele gevoelens letterlijk nabootsten hier kan je ongetwijfeld roodkapje is echter emotioneel en psycho ook het thema geweld op televisie aansnij logisch nog niet rijp voor dit seksueel sym den bool ze barst wel van nieuwsgierigheid als de angsttheorie is dan weer bekommerd zij de mannelijke verleider hier in de om het psychisch evenwicht van kinderen gedaante van de wolf ontmoet tracht ze het is duidelijk dat je met gevoelige kinde deze gevoelens te begrijpen en ze stelt een ren voorzichtig moet omspringen maar wat reeks vragen die verwijzen naar de zintui jaagt nu het meeste angst aan het dagelijks nov dec 1993 nummer 2 23e jaargang va

